

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت خبر

گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات، اظهارات و موضع‌گیری‌ها

درباره روند اجرایی برجام (۳۱)

(مقطع بررسی: ۹۵/۰۲/۲۷ تا ۹۵/۰۳/۰۲)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب‌سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

– گروه تلگرام پژوهش خبری صداوسیما <https://telegram.me/pajooreshkhabar>

فرست مطالب

عنوان

صفحه

- ۱ مقدمه
- ۲ الف - گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام
- ۴ ب - گاه‌شمار اظهارات شخصیت‌های داخلی درباره برجام
- ۶ ج - گاه‌شمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۵+۱ و آژانس بین‌المللی اتمی (درباره برجام)
- ۷ د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نه‌گانه رهبر معظم انقلاب
- ۸ ه - بررسی پیامدهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اجرایی برجام
- ۹ بررسی و تحلیل

مدیریت
پژوهش
خبری
مناووت
خبر
صدا و سیما

بسمه تعالی

● مقدمه:

۲۳ مرداد ۸۱ نقطه عطف مهمی در تاریخ فعالیت‌های هسته‌ای ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی به‌شمار می‌آید. در پی بزرگنمایی و حتی دروغ‌گویی‌های منافقین با بهره بردن از ظرفیت‌های نظام رسانه‌ای استکبار منافقین توانستند حجت‌الاسلام‌ها را به این بهانه در سطح گسترده‌ای علیه ایران اسلامی تدارک ببینند، بر این اساس پرونده هسته‌ای ایران که پیش از انقلاب در سال ۱۳۲۹ کلید خورده بود و با تأسیس سازمان انرژی اتمی و امضای قرارداد ساخت نیروگاه بوشهر شکل جدی گرفته بود، وارد دوران جدیدی در حیات خود شد.

از آن تاریخ تاکنون پرونده هسته‌ای ایران شاهد فراز و نشیب‌های زیادی بود، به گونه‌ای که در دوره دبیری شورای عالی امنیت ملی آقای روحانی (۸۲/۷/۱۳ تا ۸۴/۵/۲۴) پرونده هسته‌ای ایران شاهد صدور بیانیه سعدآباد و امضاء توافقنامه بروکسل و پاریس و در نهایت تعلیق داوطلبانه فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی بود. اما عدم پایبندی غرب به تعهدات خود باعث شد ایران در اردیبهشت ۸۴ فعالیت‌های هسته‌ای خود را از سر بگیرد. در دوره دبیری آقای لاریجانی نیز پرونده هسته‌ای ایران شاهد چند نوبت مذاکره و در نهایت تنظیم جدول زمانی برای پاسخگویی به پرسش‌های آژانس (مدالیته) بود. این پرونده در دوره آقای دکتر جلیلی نیز سه دور مذاکره در ژنو، دو دور مذاکره در استانبول، یک دور مذاکره در بغداد، مسکو و در نهایت دو دور مذاکره در آلمانی و فریز در برابر فریز و پذیرش پیشنهاد ایران برای شکل‌گیری همکاری میان ۷ کشور را تجربه کرد.

با روی کار آمدن دولت یازدهم، مأموریت مذاکرات و حل و فصل پرونده هسته‌ای به وزارت امور خارجه انتقال یافت. حاصل این مأموریت، مذاکرات سخت و فشرده ۲۲ ماهه بود که در ۳ آذر ۹۲ توافق ژنو با عنوان «برنامه اقدام مشترک» و در ۱۳ فروردین ۹۴ بیانیه لوزان قرائت شد تا اینکه پس از نه دور مذاکرات سخت و فشرده و چندین تمدید در تاریخ ۲۳ تیر ۹۴ بیانیه جمع‌بندی مذاکرات مبنی بر دستیابی به توافق جامع (برجام) توسط مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و طرف ایرانی قرائت شد. شورای امنیت سازمان ملل نیز تنها با گذشت شش روز از دستیابی به توافق جامع، قطعنامه ۲۲۳۱ را در تأیید دستیابی به برجام تصویب نمود. برجام در ادامه پس از ۶۰ روز بررسی و مجادلات طولانی به تصویب مجلسین آمریکا (سنا و نمایندگان) رسید. سپس برنامه جامع اقدام مشترک پس از بررسی‌های کارشناسی مفصل در مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۹۴/۷/۲۱ تصویب و فردای آن روز از سوی شورای نگهبان به تأیید رسید. رهبر معظم انقلاب نیز در تاریخ ۹۴/۰۷/۲۹ ضمن نامه‌ای به رئیس‌جمهوری که حاوی الزامات نه‌گانه در اجرای برجام بود، برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) را با عنایت به طی مراحل مختلف برای اجرا ابلاغ فرمودند. بولتن حاضر نگاهی تفکیکی - تحلیلی دارد به خبرها و مواضع موافقان و مخالفان برجام در ایران و اعضاء گروه ۵+۱، پس از انتشار بیانیه و تصویب برجام در مجالس ایران و آمریکا، فراز و فرود خبرها و اقدامات اجرایی برجام. بر این اساس جریان و جهت روند برجام از سوی طرفین قابلیت ارزیابی یافته و در برنامه سازی‌ها و گزارش‌های خبری می‌تواند مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

الف - کاهشمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام

ردیف	تاریخ	رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	توضیحی مختصر دربارهٔ رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	کلید واژه‌ها ^(۱)	منبع رسانه‌ای
۱	سه شنبه ۱۳۹۵/۰۲/۲۸	انتقاد رئیس قوه مقننه از عملکرد صدا و سیما در خصوص برجام	ممکن است برخی نظرات مخالف هم در رابطه با برجام و مذاکرات درست باشد اما با چالش درست کردن بهره‌ای نمی‌بریم و من با آن کیفیتی که در صداوسیما وجود داشت موافق نبودم. آنچه امروز به حوزه‌های مختلف کشور صدمه می‌زند، مسئله اقتصاد است و اگر می‌خواهیم انقلاب ما قوی و تاثیرگذار بماند باید حوزه اقتصادی را به دقت رصد کنیم و سهم مهمی از کارهای شما باید جهت گیری اقتصادی داشته باشد.. درست است ما مشکل داریم اما صدا و سیما باید به مردم روحیه بدهد باید همت کنیم این مشکلات را پشت سر بگذاریم.	۷	خبرگزاری صدا و سیما
۲	سه شنبه ۱۳۹۵/۰۲/۲۸	تاکید وزیرخزانه‌داری آمریکا بر تداوم تحریم‌های غیرهسته‌ای ایران	«جک لو» وزیرخزانه‌داری آمریکا در کنفرانس سالانه «اتحادیه ضد افتراء»: تحریم‌های وضع شده علیه ایران به بهانه‌های غیرهسته‌ای کماکان پابرجا هستند. «وقتی که ایران اقداماتی که باید انجام می‌داده را انجام داده، ما هم باید اقداماتی که به آن متعهد هستیم یعنی رفع تحریم‌های هسته‌ای را انجام دهیم.» وی افزود: «ضروری است که ما به روشنی بگوییم که منظورمان چه بوده است.»..	۲	الف
۳	چهارشنبه ۱۳۹۵/۰۲/۲۹	محاکمه یک آمریکایی به اتهام دوزدن تحریم‌های ایران	دادستان فدرال آمریکا اعلام کرد «عاصم فرید» مرد ۵۱ ساله اهل ایالت نیوجرسی که به اتهام ارائه اطلاعات نادرست به وزارت بازرگانی این کشور و صادرات کالا به ایران محاکمه می‌شود، قرار است طبق توافق میان وی و دادستانی به جرم خود اعتراف کند. عاصم فرید متهم است در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ (۱۳۹۲ و ۱۳۹۳) از طریق کشورهای واسطه محصولات خود را به مشتریان ایرانی فروخته است..	۲	باشگاه خبرنگاران جوان
۴	چهارشنبه ۱۳۹۵/۰۲/۲۹	افزایش صادرات نفت ایران	با از سرگیری حدود نیمی از صادرات نفت دوران قبل از تحریم‌ها به اروپا، صادرات نفت ایران در ماه می افزایش خواهد یافت و شاهد رشدی حدوداً ۶۰ درصد نسبت به زمان مشابه سال قبل خواهد بود. افزایش بارگیری محموله‌های نفتی ایران نشان می‌دهد که ایران به مشکل کمبود تانکرها که تلاش‌های این کشور برای بازپس‌گیری سهمش از بازار را تهدید می‌کرد، فائق آمده است.	۱۳	خبرگزاری تسنیم

^۱ - کدهای کلید واژه:

- ۱- بازرسی‌ها ۲- تحریم‌ها ۳- برگشت‌پذیری تحریم‌ها (مکانیسم ماشه) ۴- فرایند اجرایی برجام ۵- ادامه فعالیت‌های مبهم هسته‌ای ایران ۶- رویکرد مثبت به توافق هسته‌ای ۷- رویکرد انتقادی به توافق هسته‌ای
- ۸- ادعای تداوم سیاست‌های توسعه‌طلبانه ایران در منطقه ۹- پیامدهای برجام ۱۰- الزامات نُه گانه و فرآیند اجرایی ۱۱- الزام آورنبودن (نامعتبر بودن) برجام ۱۲- سیاست‌های خصمانه واشنگتن در برابر تهران
- ۱۳- لغو و توقف تحریم‌ها ۱۴- پایبندی ایران به تعهدات برجامی خود ۱۵- پایبندی غرب به تعهدات برجامی خود ۱۶- انتقاد از رفتار واشنگتن در برجام

ردیف	تاریخ	رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	توضیحی مختصر درباره رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	کلید واژه‌ها (۱)	منبع رسانه‌ای
۵	پنجشنبه ۱۳۹۵/۰۲/۳۰	درخواست ۵+۱ برای پایبندی به برجام	۵+۱ و آمریکا خواستار پایبند ماندن همه به برجام شدند؛ وزرای خارجه کشورهای اروپایی عضو ۱+۵ در نشست با حضور مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، پایبند ماندن همه به مفاد توافق هسته‌ای را خواستار شدند. وزرای خارجه آمریکا، انگلیس، آلمان و فرانسه در نشستی مشترک با «فدریکا موگرینی» مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، پایبند ماندن همه طرف‌های توافق هسته‌ای به مفاد آن را خواستار شدند.	۴-۶	خبرگزاری فارس
۶	شنبه ۱۳۹۵/۰۳/۰۱	هشدار دو سناتور آمریکایی در خصوص دستیابی ایران به دلار آمریکا	مارک کرک و مارکو روبیو دو سناتور برجسته جمهوری خواه در نامه‌ای خطاب به جک لو، وزیر خزانه‌داری آمریکا به وی هشدار دادند تا زمانی که دولت دست از پیشنهاد خود برای فراهم کردن امکان دسترسی ایران به دلار آمریکا از طریق نظام مالی بین‌المللی برندارد، مانع از رسیدگی به مسائل مرتبط با این وزارتخانه می‌شوند.	۲	ایسنا
۷	شنبه ۱۳۹۵/۰۳/۰۱	تاکید سیف بر عدم پایبندی آمریکا و غرب به تعهدات برجامی خود	ولی الله سیف که در مصاحبه با گاردین سخن می‌گفت افزود: دولت های غربی باید کلماتشان را به عمل تبدیل کنند و نقشی فعالانه تر ایفا کنند تا اطمینان یابند که بانک ها از عدم مجازات شدن در صورت همکاری با ایران مطمئن شوند. وی روز پنجشنبه در حاشیه کنفرانس یورومانی ایران در لندن گفت: «برخی اقدامات و مقامات غربی اظهارنظرهای مثبتی را صورت داده اند، اما بانک ها به تضمین های ملموسی نیاز دارند تا از ادعاهای بی اساس (در زمینه نقض تحریم ها) مصون باشند.» سیف گفت: «بانک ها به تضمین کافی نیاز دارند، حتی اگر این به معنای بازنویسی دستورالعمل ها یا بازنگری در مقررات یا دادن تضمین های مکتوب به بانک ها باشد.» «تا زمانی که طرف های غربی ما به طور کامل به تعهداتشان بر اساس توافق هسته ای عمل نکنند، ما شاهد تغییری واقعی در روابط بانکی مان نخواهیم بود.»	۱۶	خبرگزاری تسنیم
۸	یکشنبه ۱۳۹۵/۰۳/۰۲	هشدار کنگره به بوئینگ در خصوص همکاری با ایران	۳ عضو مجلس نمایندگان آمریکا از ایالت واشنگتن، که یکی از مراکز اصلی فعالیت شرکت بوئینگ محسوب می شود روز جمعه با ارسال نامه ای درخواست کردند که با روسای شرکت بوئینگ نشستی داشته باشند... این نامه به امضای کتی مک موریس راجرز، دیو ریچرت و دن نیوهاوس، اعضای جمهوری خواه مجلس نمایندگان آمریکا رسیده و برای رئیس ایرباس نیز ارسال شده است. آنها در این نامه گفته اند: «ما این نامه را می نویسیم تا نگرانی جدی مان را درباره فروش هواپیما، قطعات بدکی و دیگر خدمات مرتبط با هواپیما به جمهوری اسلامی ایران ابراز داریم.»	۱۲-۲	خبرگزاری تسنیم

ب - گاه‌شمار اظهارات شخصیت‌های داخلی دربارهٔ برجام

ردیف	تاریخ	مقام بیان‌کننده	موضوع محوری	اظهارات مطرح شده	منبع رسانه‌ای
۱	دوشنبه ۹۵/۰۲/۲۷	سید عباس عراقچی معاون وزیر امور خارجه در گفتگو با خبرنگاران	اقتصاد مقاومتی و پسابرجام	ما به همه نمایندگی‌های خود اعلام کردیم در مذاکرات اقتصادی که انجام میدهند و هیئت‌هایی که به ایران اعزام میکنند با رویکرد توجه به تولید ملی، انتقال تکنولوژی و فناوری و جذب سرمایه خارجی باشد و ملاک ما در این مورد اقتصاد مقاومتی است.	باشگاه خبرنگاران جوان
۲	سه شنبه ۱۳۹۵/۰۲/۲۸	علی لاریجانی رئیس مجلس شورای اسلامی	پوشش رسانه‌ای برجام	ممکن است برخی نظرات مخالف هم در رابطه با برجام و مذاکرات درست باشد اما با چالش درست کردن بهره‌ای نمی‌بریم و من با آن کیفیتی که در صداوسیما وجود داشت موافق نبودم. آنچه امروز به حوزه‌های مختلف کشور صدمه می‌زند، مسئله اقتصاد است و اگر می‌خواهیم انقلاب ما قوی و تاثیرگذار بماند باید حوزه اقتصادی را به دقت رصد کنیم. درست است ما مشکل داریم اما صدا و سیما باید به مردم روحیه بدهد باید همت این مشکلات را پشت سر بگذاریم.	خبرگزاری صدا و سیما
۳	سه شنبه ۹۵/۰۲/۲۸	محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه در بدو ورود به وین	پیگیری اجرای برجام	کسانی که ادعا می‌کنند برجام بی‌تاثیر بوده است و وضع برای فعالان اقتصادی نامناسب‌تر شده است واقعیت‌ها و شرایط کشور را به درستی نمی‌بینند. آمار ارقام نشان می‌دهد که با توجه به کاهش شدید قیمت نفت رکود کاهش پیدا کرده است و ما در مسیر رشد هستیم. تعهدات آمریکا در برجام را پیگیری می‌کنم.	خبرگزاری جمهوری اسلامی
۴	شنبه ۹۵/۰۳/۰۱	علی شمخانی دبیر شورای عالی امنیت ملی در دیدار وزیر خارجه نیوزیلند	نگرانی از رفتار دوگانه آمریکا در قبال برجام	توافق هسته‌ای و رفع تحریم‌ها را زمینه‌ای مهم در ایجاد و تقویت اعتماد میان ایران و کشورهای غیرمتخاصم است اما علی‌رغم حسن نیت جمهوری اسلامی برای اجرای برجام همچنین تلاش موثر برخی کشورهای طرف توافق برای سرعت دادن به اجرای این برنامه، رفتار دوگانه و سراسر ابهام ایالات متحده آمریکا همچنان محل نگرانی جدی است.	باشگاه خبرنگاران جوان
۵	شنبه ۹۵/۰۳/۰۱	محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه در مورد بیانیه مشترک اخیر آمریکا و سه کشور اروپایی و اتحادیه اروپا مبنی بر تشویق بانک‌های بزرگ جهت سرمایه‌گذاری در ایران	تسریع در روند بخش‌های اقتصادی برجام	به کری‌گفتم باید اقدامات عملی برای رفع موانع اجرای برجام صورت بگیرد. آن‌چه که اتفاق افتاده یک قدم است ولی هنوز ما به صورت کافی به آن‌چه که باید می‌رسیدیم نرسیده‌ایم و باید اقدامات جدی‌تری از سوی آمریکایی‌ها در این ارتباط انجام شود. در ماه‌ها و هفته‌های گذشته ما گفت‌وگوهای قابل توجهی در پیشبرد اهداف اقتصادی کشور در قالب سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و با استفاده از شرایط پسابرجام داشته‌ایم.	ایسنا

منبع رسانه‌ای	اظهارات مطرح شده	موضوع محوری	مقام بیان کننده	تاریخ	ردیف
خبرگزاری جمهوری اسلامی	از زمان امضای برجام تاکنون سه میلیارد و ۴۸۱ میلیون دلار در ۴۱ طرح کشور سرمایه گذاری خارجی انجام شده است. این میزان سرمایه گذاری به دنبال سفر روسای جمهوری ۹ کشور جهان به ایران پس از برجام انجام شده است .. برجام با حمایت رهبر معظم انقلاب اسلامی و پشتیبانی مردم از دولت به موفقیت رسیده است .	اثرات اقتصادی برجام	محمدباقر نوبخت معاون راهبردی رئیس جمهوری و رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور	شنبه ۹۵/۰۳/۰۱	۶
باشگاه خبرنگاران جوان	فشارهای کنگره "مونیز" را وادار به سخن گفتن علیه ایران کرد.. آنچه مونیز بر آن تاکید کرد این است که از نظر آنها مسیر دست یابی ایران به بمب هسته ای بسته شده که این ادعا از سوی آنان از گذشته وجود داشت.	انتقال آب سنگین اراک به آمریکا	بهروز کمالوندی سخنگوی سازمان انرژی اتمی	شنبه ۹۵/۰۳/۰۱	۷
خبرگزاری تسنیم	تحریم دلاری مانع انجام مبادلات غیردلاری شده ، موانعی که مانع از پیوستن مجدد بانک های ایرانی به سیستم مالی جهانی می شود نشان می دهد که آمریکا و اتحادیه اروپا به طور کامل به تعهداتشان بر اساس برجام عمل نکرده اند. دولت های غربی باید کلماتشان را به عمل تبدیل کنند و نقشی فعالانه تر ایفا کنند تا اطمینان یابند که بانک ها از عدم مجازات شدن در صورت همکاری با ایران مطمئن شوند.	رفتار دوگانه آمریکا در قبال برجام	ولی الله سیف رئیس کل بانک مرکزی ایران در مصاحبه با گاردین	شنبه ۹۵/۰۳/۰۱	۸

ج - گاه‌شمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۱+۵ و آژانس بین‌المللی اتمی (درباره برجام)

منبع رسانه‌ای	ادعا یا اظهارات مطرح شده	موضوع محوری	مقام بیان‌کننده	تاریخ	ردیف
خبرگزاری تسنیم	در رفع تحریم مبادلات ایران با بانک‌های غیرآمریکایی جدی هستیم؛ دولت کشورش موظف است روشن سازد که تحریم‌های مشخصی دیگر در زمان مبادلات بین بانک‌های غیر آمریکایی و ایران اعمال نمی‌شوند.	مبادلات بانکی ایران	جک لو وزیر خزانه‌داری آمریکا در نشست سالیانه «اتحادیه ضدافتراء»	سه‌شنبه ۹۵/۰۲/۲۸	۱
الف	ایران بداند که تحریم‌های غیرهسته‌ای پابرجاست؛ تحریم‌های وضع‌شده علیه ایران به بهانه‌های غیرهسته‌ای کماکان پابرجا هستند..	تحریم‌های غیرهسته‌ای	جک لو وزیر خزانه‌داری آمریکا در نشست سالیانه «اتحادیه ضدافتراء»	سه‌شنبه ۹۵/۰۲/۲۸	۲
خبرگزاری فارس	ما همیشه به برجام پایبند بوده‌ایم؛ سخنگوی وزارت خارجه آمریکا گفته‌های روانچی مبنی بر نقض برجام از سوی آمریکا را تلویحا نادرست دانست و گفته که البته پایبند ماندن آمریکا به آنچه تعهدات برجامی می‌داند، تا زمان متعهد ماندن کامل ایران ادامه خواهد داشت.	پایبندی آمریکا به تعهدات برجامی خود	«آلن ایر» سخنگوی وزارت خارجه آمریکا(در واکنش به انتقاد تخت روانچی از عملکرد واشنگتن درقبال برجام)	چهارشنبه ۹۵/۰۲/۲۹	۳
خبرگزاری تسنیم	«ما این نامه را می‌نویسیم تا نگرانی جدی مان را درباره فروش هواپیما، قطعات یدکی و دیگر خدمات مرتبط با هواپیما به جمهوری اسلامی ایران ابراز داریم.»	هشدار به بویینگ برای همکاری با ایران	کتی مک موریس راجرز، دیو ریچرت و دن نیوهاوس، اعضای جمهوری خواه مجلس نمایندگان آمریکا	یک‌شنبه ۹۵/۰۳/۰۲	۴
خبرگزاری مهر	ایران به صراحت از تروریسم حمایت کرده و برنامه‌های موشکی این کشور بر خلاف قراردادهای بین‌المللی است و نباید اجازه داد این کشور به بانک‌های خارجی نزدیک شود.	دستیابی به سیستم دلار در مبادلات	«مارکو روبيو» و «مارک کرک» دو سناتور جمهوری خواه در نامه‌ای به جک لو	یک‌شنبه ۹۵/۰۳/۰۲	۵

د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نه گانه رهبر معظم انقلاب

فرایند اجرایی	واکنش های خارجی	واکنش های داخلی	الزامات نه گانه رهبر انقلاب	ردیف
<p>-----</p>	<p>-----</p>	<p>- کریمی قدوسی نماینده مشهد از طرفی هم دشمن اعتراف می کند که ما قصد ادامه تحریم های ایران را داریم گر چه با فریب، جان کری اعلام می کند که شرکت ها و بانک ها با ایران کار کنند ولی وزیر خزانه داری آمریکا است که حرفش موثرتر از مواضع سیاسی جان کری است و او اعلام می کند که تحریم های ایران همچنان ادامه خواهد داشت. این نقض عهد آشکار، بین و روشن آمریکایی ها است زیرا بر اساس همین برجام نباید هیچ بانک، صنعتگر و تاجر ما و هیچ دانشجویی مشکلی برای نقل و انتقالات پول و انجام معاملات خرید تجهیزات و فناوری داشته باشد. ولی تقریباً همه این ها همچنان با مشکل مواجه هستند. (خبرگزاری فارس شنبه ۹۵/۰۳/۰۱)</p> <p>- ولی الله سیف رئیس کل بانک مرکزی : تحریم دلاری مانع انجام مبادلات غیردلاری شده ، موانعی که مانع از پیوستن مجدد بانک های ایرانی به سیستم مالی جهانی می شود نشان می دهد که آمریکا و اتحادیه اروپا به طور کامل به تعهداتشان بر اساس برجام عمل نکرده اند. (خبرگزاری تسنیم شنبه ۹۵/۰۳/۰۱)</p>	<p>اولاً: از آنجا که پذیرش مذاکرات از سوی ایران اساساً با هدف لغو تحریم های ظالمانه ای اقتصادی و مالی صورت گرفته است و اجرائی شدن آن در برجام به بعد از اقدام های ایران موکول گردیده، لازم است تضمین های قوی و کافی برای جلوگیری از تخلف طرف های مقابل، تدارک شود، که از جمله ی آن اعلام کتبی رئیس جمهور آمریکا و اتحادیه اروپا مبنی بر لغو تحریم ها است .. هرگونه اظهار مبنی بر این که ساختار تحریم ها باقی خواهد ماند، به منزله ی نقض برجام است.</p> <p>ثانیاً: در سراسر دوره هشت ساله، وضع هرگونه تحریم در هر سطح و به هر بهانه ای.. توسط هر یک از کشورهای طرف مذاکرات، نقض برجام محسوب خواهد شد و دولت موظف است طبق بند ۳ مصوبه ی مجلس، اقدام های لازم را انجام دهد و فعالیت های برجام را متوقف کند. (چهارشنبه ۹۴/۷/۲۹ پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی سیدعلی خامنه ای)</p>	<p>۱</p>

هـ- بررسی پیامدهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اجرایی برجام

منبع و تاریخ	مستند	حوزه موضوعی	محور یا موضوع	ردیف
خبرگزاری تسنیم چهارشنبه ۹۵/۰۲/۲۹	با از سرگیری حدود نیمی از صادرات نفت دوران قبل از تحریم‌ها به اروپا، صادرات نفت ایران در ماه می افزایش خواهد یافت و شاهد رشدی حدوداً ۶۰ درصد نسبت به زمان مشابه سال قبل خواهد بود. افزایش بارگیری محموله‌های نفتی ایران نشان می‌دهد که ایران به مشکل کمبود تانکرها که تلاش‌های این کشور برای بازپس‌گیری سهمش از بازار را تهدید می‌کرد، فائق آمده است.	نفت و انرژی	برجام رونق صادرات نفت ایران را در پی داشته است	۱
خبرگزاری جمهوری اسلامی شنبه ۹۵/۰۳/۰۱	از زمان امضای برجام تاکنون سه میلیارد و ۴۸۱ میلیون دلار در ۴۱ طرح کشور سرمایه‌گذاری خارجی انجام شده است. این میزان سرمایه‌گذاری به دنبال سفر روسای جمهوری ۹ کشور جهان به ایران پس از برجام انجام شده است.	اثرات اقتصادی - بین المللی برجام	برجام ایران را از انزوا خارج ساخت	۲
ایسنا یکشنبه ۹۵/۰۳/۰۲	حمید بعیدی نژاد رییس هیات کارشناسی تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای کشورمان گفت: انتقال مبلغ معادل هفتصد و پنجاه میلیون دلار به یورو از قسط اول از پرداخت بدهی شرکت‌های هندی به حساب بانک مرکزی ایران در ترکیه، نشان داد که محدودیت‌های انتقال بانکی مبالغ بالا و هم‌چنین تبدیل آن مبالغ از ارزهایی مانند روپیه به یورو از میان برداشته شده است.	نقل و انتقالات بانکی	اجرای برجام محدودیت نقل و انتقال بانکی به یورو را برطرف نموده	۳

تحلیل و جمع‌بندی مهم‌ترین اظهارات و اقدامات مقامات جمهوری اسلامی ایران، آمریکا، اروپا و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پس از برجام؛ «انتقاد رئیس قوه مقننه از عملکرد صدا و سیما در خصوص برجام، تاکید وزیرخزانهداری آمریکا بر تداوم تحریم‌های غیرهسته‌ای ایران، محاکمه یک آمریکایی به اتهام دوزدن تحریم‌های ایران، افزایش صادرات نفت ایران، درخواست ۵+۱ برای پایبندی به برجام، هشدار دو سناتور آمریکایی در خصوص دستیابی ایران به دلار آمریکا، تاکید سیف بر عدم پایبندی آمریکا و غرب به تعهدات برجامی خود و هشدار کنگره به بوئینگ در خصوص همکاری با ایران» از جمله موضوعاتی هستند که در بازه زمانی ۹۵/۰۲/۲۷ تا ۹۵/۰۳/۰۲ در خصوص برجام رسانه‌ای شدند.

۱- نگاه اجمالی به عناوین خبرهای برجامی این هفته جای هیچگونه تردیدی را باقی نمی‌گذارد که فضای غالب رسانه‌ای در خصوص برجام؛ به خبرها و مباحث اقتصادی برجام اختصاص داشت. بر این اساس غیر از فراوانی خبرها که به خبرهای اقتصادی برجام تعلق داشت، سمت و سو و جهت خبرها نیز به خبرهای حوزه اقتصاد و بانکی اختصاص داشت. به هر روی اولین خبر برجامی این هفته مربوط می‌شود به اظهارات علی لاریجانی رئیس مجلس شورای اسلامی که در مراسم تودیع و معارفه روسای قدیم و جدید سازمان صدا و سیما در انتقاد از عملکرد رسانه‌ای صدا و سیما در قبال برجام ابراز کرد. بنا به گزارش رسانه‌ها، لاریجانی در این نشست گفت: ممکن است برخی نظرات مخالف هم در رابطه با برجام و مذاکرات درست باشد اما با چالش درست کردن بهره‌ای نمی‌بریم و من با آن کیفیتی که در صداوسیما وجود داشت موافق نبودم. آنچه امروز به حوزه‌های مختلف کشور صدمه می‌زند، مسئله اقتصاد است و اگر می‌خواهیم انقلاب ما قوی و تاثیرگذار بماند باید حوزه اقتصادی را به دقت رصد کنیم و سهم مهمی از کارهای شما باید جهت گیری اقتصادی داشته باشد. درست است ما مشکل داریم اما صدا و سیما باید به مردم روحیه بدهد باید همت کنیم این مشکلات را پشت سر بگذاریم. (خبرگزاری صدا و سیما سه شنبه ۱۳۹۵/۰۲/۲۸)

۲- «تاکید جک لو وزیرخزانهداری آمریکا بر تداوم تحریم‌های غیرهسته‌ای ایران» دیگر خبر مهم برجامی در این مقطع است. لو به بهانه شرکت در نشست سالیانه «اتحادیه ضدافتراء» در سخنانی با تاکید بر تداوم تحریم‌های غیرهسته‌ای تصریح کرد: ایران بداند که تحریم‌های غیرهسته‌ای پابرجاست؛ تحریم‌های وضع شده علیه ایران به بهانه‌های غیرهسته‌ای کماکان پابرجا هستند. (الف سه‌شنبه ۹۵/۰۲/۲۸)

جالب است که این سخنان تنها یک هفته پس از اظهارات جان کری عنوان می شود که وی با تصریح بر برداشته شدن محدودیت‌های بانکی ایران، از بانک‌های بزرگ خواست که بدون ترس و نگرانی با ایران مبادلات بانکی خود را انجام دهند. همچنین ظرف چند روز گذشته وزرای خارجه ۱+۵ و موگرینی با برگزاری نشستی در بروکسل پایبندی به اجرای برجام را خواستار شدند.^۱ این خبرها و در مقابل گفتار و رفتار وزیر خزانه‌داری آمریکا تاییدی است بر این مطلب که رفتار دوگانه آمریکا در قبال برجام عامل اصلی کُند بودن اجرا بلکه شکست احتمالی برجام است. و هیچ فردی در دولت آمریکا به اندازه وزیر خزانه‌داری این کشور عامل تداوم تحریم‌ها و کُند بودن اجرای برجام نیست! البته ناگفته نماند که این رفتار دوگانه آمریکا گلایه حتی انتقاد اروپایی‌ها را در پی داشته.^۲ سرپا نگه داشتن تحریم‌ها نشان از خوی استکباری و تداوم دشمنی‌های آمریکا بر ضد ایران اسلامی است که البته این نکته تازه و عجیبی نیست که اتفاق آن تعجب دیگران را در پی داشته باشد. بلکه دولت آمریکا در تمام سال‌های پس از انقلاب اسلامی به هر بهانه‌ای این دشمنی را بروز و ظهور داده حتی پس از برجام نیز دولت و تدریان و اشنگتن با هدف سرپا نگه داشتن ساختار تحریم‌ها؛ طرح‌های ضد ایرانی متعددی را ارائه دادند.

۳- «تاکید سیف بر عدم پایبندی آمریکا و غرب به تعهدات برجامی خود» ضمن با اهمیت بودن خبریاد شده، اذهان را به یاد جمله معروف «تقریباً هیچ» خود انداخت. اولاً هیچ شک و تردیدی در این نیست که آمریکا در اجرای تعهدات برجامی خود به ویژه در زمینه اقتصادی کارشکنی و بدعهدی می‌کند، و این کارشکنی نه تنها برای مقامات داخلی بلکه برای شرکت‌های اروپایی نیز کاملاً آشکار شده است. ثانیاً: سخنان مقامات کشورمان همچون آقای سیف برای استفاده بیشتر و بهتر از فضای شکل گرفته در محافل بین‌المللی علیه آمریکا است. یعنی با توجه به برخی خبرهای یادشده که نشان از گلایه مندی شرکت‌های اروپایی از عملکرد و اشنگتن که مانع از برداشته شدن تحریم‌ها و تداوم موانع برقراری مناسبات اقتصادی و بانکی میان ایران و این شرکت‌ها دارد؛ مقامات کشورمان در تلاشند بر شدت موج ضدآمریکایی یادشده بیفزایند ..

۱- اتحادیه اروپا روز پنجشنبه اعلام کرد؛ وزیران امور خارجه کشورهای آمریکا، انگلیس، آلمان و فرانسه به همراه مسوول سیاست خارجه اتحادیه اروپا روز جاری در حاشیه نشست ناتو در بروکسل در خصوص اجرای برجام با یکدیگر ملاقات و گفت‌وگو کردند. در این دیدار که با حضور جان کری، فیلیپ هاموند، فرانک والتر اشتاین مایر، ژان مارک آیرو به همراه فدریکا موگرینی برگزار شد، آنان در مورد اجرای طرح جامع اقدام مشترک و موضوعات مرتبط با پرونده هسته ای ایران و لغو تحریم‌ها تبادل نظر کردند. در این دیدار همه طرف‌ها با صدور بیانیه ای خواستار پایبند ماندن به مفاد توافق هسته‌ای و اجرای برجام شدند. در این بیانیه آمده است: تحت طرح جامع اقدام مشترک (JCPOA)، اتحادیه اروپا و ایالات متحده تحریم‌های اقتصادی و مالی خود را در ارتباط با موضوع هسته ای ایران در ازای محدودیت فعالیت‌های هسته ای این کشور برداشته‌اند. تعهد به لغو تحریم‌ها در روز اجرای برجام یعنی ۱۶ ژانویه، ۲۰۱۶ انجام شد و در نتیجه، در زمان حاضر فرصت‌های اقتصادی گسترده ای برای شرکت‌ها و مؤسسات مالی در اروپا و سراسر جهان برای کسب و کار در ایران وجود دارد. (خبرگزاری جمهوری اسلامی جمعه ۹۵/۰۲/۳۱)

۲- ماریه اسخاکه، معاون رئیس هیئت پارلمان اروپا در خصوص مناسبات اتحادیه اروپا و ایران در پسا برجام گفت: «اروپا از سوی سیاست آمریکا به گروگان گرفته شده است. ما با هم به توافق هسته‌ای رسیدیم، اما حالا ایالات متحده اجرای آن را مختل کرده است.» (الف جمعه ۹۵/۰۲/۰۳)

- یک رسانه غربی با اشاره به ادامه خودداری بانک‌های خارجی از رابطه با بانک‌های ایران از مذاکره فرانسه با آمریکا برای حل این موضوع خبر داد. دولت فرانسه مذاکراتی را با آمریکا برای اطمینان دادن به بانک‌هایی که وارد ارتباط با ایران می‌شوند آغاز کرده است. دلیل این مذاکرات آن است که هنوز بانک‌های غربی به دلیل ترس از اقدامات آمریکا، از ارتباط با ایران واهمه دارند و این در حالی است که در یک ماه گذشته مقامات مختلفی آمریکایی از جمله شخص «باراک اوباما» رئیس‌جمهور، بر این امر تاکید کرده‌اند که بانک‌های اروپایی می‌توانند روابط خود با ایران را از سر بگیرند. (خبرگزاری مهر چهارشنبه ۹۲/۰۲/۱۵)

ثانیا: در ماه‌های اخیر بیشتر شرکت‌های اروپایی و آسیایی به این باور رسیده‌اند که آمریکا با اقدامات خود نه تنها در راستای تعهدات برجامی خود حرکت نمی‌کنند بلکه با اقدامات مختلف خود تحریم‌های ظالمانه را سرپا نگه داشته و در نتیجه مانع از فعالیت این شرکت‌ها می‌شوند .
ثالثاً: این رفتار خصمانه آمریکا گله‌مندی این شرکت‌ها از آمریکا را در پی داشته و در نتیجه به گونه‌ای موج منفی علیه آمریکا را ایجاد کرده..

